

Örgüt ve Liderlik -1-

Spor Bilimleri Anabilim Dalı

Örgütlerde Liderin Rolü

- durumu kavrama,
- işbirliği becerisi,
- ruhsal denge, uyum, özgünlük, hırs, duyarlılık,
- güçlü hafıza, uzağı görme, coşkusal kararlılık,
- yargılama gücü, iletişim becerisi, akıl yürütme,
- ısrarlı olma, örnek olma, hoşgörü, genel kültür,
- motive edebilme.

Örgütlerde Liderin Rolü

- Lider; bulunduğu gruba diğerlerinden daha fazla etki eden kimsedir.
- Lider, doğru ve yeterli kişilik özelliklerine sahiptirler.
- Genlerin davranışlar üzerindeki etkilerini inceleyen ve ikizler üzerinde yapılan çalışma kapsamında, «rs4950» adındaki genin liderlik davranışları üzerinde etkisi olduğu ifade edilmektedir.
- Liderlik özellikleri örgüt iklimi ve kültürü içerisinde önemli bir özelliktir.
- Lider olunur mu, doğulur mu?

LİDER	YÖNETİCİ
Mevcut duruma meydan okur	Mevcut durumu savunur ve korur
İnsan hakları üzerine çalışırlar	Örgüt yapısı üzerine çalışırlar
Yenilik yapar	İdarecilik yapar
Güven verir	Kontrol merkezlidir
Uzun bir perspektifi vardır	Kısa ve orta vadede düşünür
Ne ve neden sorusu sorar	Ne zaman ve nasıl sorusu sorar
Üretir	Var olana uyar
Doğru işi yapar	İş doğru yapar
Değişimle ilgilenir, geliştirir	Yapıyı korur
Yönlendirir	Yönetir
Moral otoritesine inanır	Bürokratik otoriteye inanır
Vizyon sahibidir	Bütçe ve liste sahibidir
Ortak amaca dayalı güce dayanır	Ödül ve ceza gücüne dayanır
Motive eder	Denetler
İlham verir	Düzenler
Aydınlatır	Eşgüdüm oluşturur
Ekip olarak görür	Eleman olarak görür
İkna ve talimat kullanır	Emir ve talimat kullanır
Süreç odaklıdır	Sonuç odaklıdır
Ulaşılabilir	Ulaşılamaz
Tanıma eğilimlidir	Tanımlama eğilimlidir
Sorumluluk üstlenir	Başarısızlıkta suçlu arar
"Biz" zamiri kullanır	"Ben" zamiri kullanır
Takdiri daha çok kullanır	Eleştiriyi daha çok kullanır

Örgütlerde Liderin Rolü

Dönüşümcü Liderlik (Transformasyonel)

Etkileşimci Liderlik (Transaksiyonel)

Serbest Bırakıcı Liderlik (Laissez-Faire)

Otokratik Lider

Katılımcı/Demokratik Lider

Karizmatik Lider

Dönüşümcü Liderlik

İdealleştirilmiş Etki

Lider örnek kişi olarak davranır. Doğruyu yapma konusunda her zaman güvenilebilir. Astların kendisi ile çalışmaktan gurur duymalarını sağlar.

Motivasyon

Lider, izleyenler için moral kaynağı oluşturur. Sembolleri, sloganları ve basit duygusal öğeleri kullanarak güçlü bir ortak amaç duygusu oluşturur. Liderin bu tutum ve davranışı astlar için içsel bir güdülenme sağlar.

Entelektüel Uyarım

Lider çalışanları eski yöntem ve problemlere yeni bir bakış açısı ile bakmaları için teşvik eder. Böylece lider örgütün entelektüel, yenilikçi ve daha iyi için değişimci kapasitesini aktif konuma getirir.

Bireysel destek

Lider astların bireysel gereksinmelerini dikkate alır. Onları dinler yol gösterici gibi davranır.

Etkileşimci Liderlik

- Geleneklere ve geçmişe daha bağlıdır.
- Performansın etkili bir şekilde sürdürülmesine yoğunlaşırlar.
- Yetkilerini, çalışanlarını ödüllendirmeyi, daha çok çaba göstermeleri için para ve statü verme şeklinde kullanırlar.
- Çalışanların rol ve göreve ilişkin davranışlarını belirleyerek, onları hedeflenmiş örgütsel amaçlara doğru yönlendirir ya da motive ederler.
- Takipçilerin uygun görülen hareketlerini ödüllendirir, uygun olmayanı cezalandırırlar.
- Takipçilerin önceden tanımlanmış görevlerini yapma ve diğer grup üyeleri ile birlikte problemleri çözme doğrultusunda yönlendirir.
- Bütün dikkatini hatalar, şikayetler ve başarısızlıklarla uğraşma üzerinde yoğunlaştırır.

Serbest Bırakıcı Liderlik

- Bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler ilkesi hakimdir.
- Yönetime çok az ihtiyaç duyulan ortamda, takipçiler kendi hallerine bırakılır.
- Bireyler kendi sorumluluklarını üstlenirler.
- Sözde liderlik vardır.
- Liderler sorumlulukları reddeder, karar almaktan kaçınırlar.
- Ödüllendirme ve motivasyon yoktur.
- Pasif davranış modeli sergilenir, performansı olumsuz etkiler.
- Bu tür liderlik biçimi, mesleki uzmanlık hallerinde, bilim adamlarının çalışmalarında, örgütlerin araştırma-geliştirme bölümlerinde sorumluluk duygusuna sahip ve sorumluluktan kaçmayan kişilerin olduğu durumlarda uygulanabilir.

Otokratik Lider

- Eski olmasına karşın sıklıkla karşılaşılan bir liderlik tarzıdır.
- Bu tarz liderlikte yönetim ve karar alma yetkisi sadece lidere aittir.
- Otokratik ve bürokratik toplumlardaki grup üyelerinin beklentilerine uygun bir tarz olması, lidere bağımsız hareket edebilme inanç ve güvenini vermesi, daha etkin ve daha hızlı karar verme imkanı sağlaması gibi yararlarının yanında; liderin aşırı bencil davranmasına, grup üyelerine söz hakkı vermeyerek onların iş tatmini, motivasyon ve yaratıcılığının azalmasına yol açabilmektedir.

Katılımcı/Demokratik Lider

- Demokratik/katılımcı liderlik türünde lider, çalışanlara rehberlik ve öncülük etmekte, organizasyonda karar alma sürecine çalışanların katılımını destekler ve teşvik eder.
- Kriz dönemleri hariç, örgüt amaçlarını grubun kararlarına göre yönlendirir.
- Astların planlama, karar alma ve örgütlenme faaliyetlerine katılmalarını teşvik eder.
- Astlar kendi inisiyatiflerinin risklerini taşırlar. Kararlar daha sağlıklı olur.
- Elemanlara daha nazik muamelede bulunur ve onlara değer verir.
- Cezadan daha çok, ödül sistemini uygular

Karizmatik Liderlik

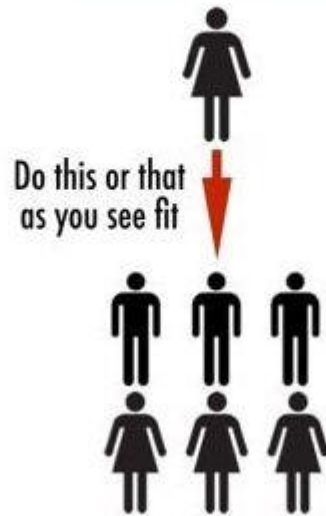
- Karizmatik liderlik, daha çok kriz ortamlarında ortaya çıkan, kurtarıcı ve sıra dışı niteliklere ve güçlü kişilik özelliklerine sahip kişilerde görülen bir liderlik tarzıdır.
- Bu tarz liderlerde rastlanan güçlü ortak kişilik özellikleri, özgüven, cesaret, izleyenleri üzerinde hayranlık uyandırma, ikna ve motive etmedir.

Autocratic

Laissez-faire

Democratic

